

باید از مذاکره برای سنجش اراده طرفین استفاده کنیم

شاکی در مورد اینکه آیا امکان دارد که ترامپ با ایده لیسی سازی ایران پای میز مذاکره بنشیند، گفت: «اینجاست که موضوع ایده مهم می شود در واقعیت برنامه هسته ای ایران با برنامه هسته ای لیبی، سوریه، عربستان، امارات، کره شمالی، متفاوت است و راه جلی برای خود می خواهد. این رویکرد عمل گرایانه است. اما اینکه این رویکرد چیست، اتفاقاً جایی است که طرف می بایست ابتکار داشته باشد، نه به این امید که لزوماً برود و مذاکره به نتیجه برسد و کشور را با این دست فرمان اداره کند، بلکه به این معنی است که مذاکره را طوری طراحی کند که اگر طرف مقابل هم بخواهد از آن برای سسنجش اراده طرف توافق استفاده کند ما هم باید بلد باشیم از مذاکره برای سنجش اراده طرف مقابل برای توافق استفاده کنیم. اینجاست که طراحی سنجه های سنجش پذیر و حرکت از رویکرد حقوقی به رویکرد انتفاع بسیار حیاتی می شود.»

محمّدعلی شفیعی: سبک‌بال‌ترین و بی‌سابقه‌ترین تهدیدات ایران، گزینۀ حمله نظامی به ایران را حذف کرده است

دعوتش را نمی‌پذیرفت، نتانیا‌هو در کنگره سنخترانی می‌کرد. چون ترامپ همه تخم مرغ‌هایش را در جناح نومحافظه‌کار آمریکا گذاشته است، کارش دشوارتر از دوره بایدن است ونسبت به دولت دموکرات در آمریکا رویکردش رویکردی سازش‌پذیرتر است؛ و به همین جهت است که فعلاً مجبور به نشان دادن نرمش شده است. البته امید هم دارد به تیم امنیت ملی. معتقد است که در نهایت، این تیم سعی می‌کند منافع اسرائیل را در مذاکرات لحاظ کنند.»

دو بال ابتکار دیپلماتیک و تهدید معتبر باید باهم پیش بروند

کیانی به این موضوع هم اشاره کرد که باید این دو بال ابتکار دیپلماتیک و تهدید را فعال کند و گفت: «به نظر هم دو بال ابتکار دیپلماتیک و تهدید معتبر باید در کنار هم ارائه شود. تهدید معتبر هم مشخص است؛ باید تهدیدی باشد تا طرف مقابل واقعاً آن را درک کند و نگران شود. تهدیدی مثل ساخت بمب اتم، نه‌تنها احساس نگرانی در طرف مقابل ایجاد نمی‌کند، بلکه برای آن‌ها باورپذیر نیست. چراکه آن‌ها هم اشراف اطلاعاتی دارند، از فتوای رهبر انقلاب هم اطلاع دارند و از شکاف‌های نظام بین الملل آگاه هستند و می‌دانند که ما به سمت بمب اتم حرکت نمی‌کنیم. کشورهایی که قبلاً به سمت بمب اتم رفته‌اند، یا در دوره جنگ سرد بودند یا شکاف رقابت چین و آمریکا وجود داشت، ما الان پشتیبانی هیچ‌کدام از اعضای دائم شورای امنیت سازمان ملل را نداریم که بتوانیم واقعاً یک حرکت جدی انجام دهیم. آن‌ها هم به این موضوع واقفند. پس تهدید باورپذیر نیست. تهدید واقعی و معتبر، مثلاً تهدیدی است که روز عید فطر اعلام شد؛ که این تعداد پایگاه دارند، این تعداد نیرو دارند، همه در دسترس ما هستند. یا مثلاً تهدید اخراج بازرسان آژانس از ایران، تهدید به توقف بخش و ضبط دوربین‌های آژانس، تهدید به خروج از برخی تعهدات مشابه. این‌ها باید باورپذیر باشند.»

محمّدعلی شفیعی: سبک‌بال‌ترین و بی‌سابقه‌ترین تهدیدات ایران، گزینۀ حمله نظامی به ایران را حذف کرده است

شروع آن از مسیر مذاکرات غیرمستقیم می‌گذرد، ممکن است یک روز به مذاکرات مستقیم هم برسد، اما راه شروع از مسیر غیرمستقیم است.»
شاکی به این موضوع هم اشاره کرد که ایده مذاکره از فرمت آن مهم‌تر است و در مورد تأکید ترامپ به شروع مذاکرات مستقیم گفت: «اما همه این موارد در مورد فرمت مذاکرات است، ایده مذاکره بسیار مهم‌تر از فرمت مذاکره است و نکته‌ای که بایستی نخبگان ایرانی روی آن تمرکز کنند، ایده مذاکره است. کسی که باید بگوید مذاکره مستقیم، اوست؛ به این خاطر که ترامپ به‌دنبال وجه نمایشی مذاکره است، ولی وقتی طرفین به فرمت عمان برگشته‌اند، هر دو کشور و همچنین عمانی‌ها می‌دانند که باید به‌صورت غیرمستقیم، مستقیم مذاکره کنند. اینکه ترامپ چه می‌گوید، یک تجربه چندساله را تغییر نمی‌دهد.»

نباید از ایده برجام عقب بنشینیم

هنوز مشخص نیست، ایده‌ای در مورد مذاکرات از جانب ایران وجود دارد یا خیر؟ اما مسؤالی که وجود دارد این است که از ایده برجام عقب‌نشینی صورت گرفته یا خیر؟ شاکی در توضیح ایده مذاکره گفت: «به نظر من نباید از ایده برجام پراحتی عقب نشست، عقب نشستن از ایده برجام، امتیازی به‌طرف مقابل می‌دهد. فارغ از اینکه موافق برجام هستیم یا منتقد آن. اما اینکه آیا در تهران ایده‌ای وجود دارد یا خیر، به نظر من ایده‌هایی در حال متولد شدن هستند، اگر چه دیر و کند، اما در حال متولد شدن هستند. فکر می‌کنم ایده ترامپ برای مذاکرات، در این لحظه مسئله‌ناش این نیست که بخواهد زمانی را تلف کند یا رفتار ایران را تا نزدیک شدن به اسنپ یک بسنجد، اما بسته به رفتار ما در مذاکره، بدون ایده (به این معنی که نمی‌داند از مذاکره چه می‌خواهد) یا ضعیف (به این معنی که به هر قیمت توافقی می‌خواهد و آماده است هر هزینه‌ای را برای به نتیجه رسیدن توافق بپردازد) به سمت تنش بیشتر حرکت می‌کنیم اما نمی‌توان گفت مذاکره روز شنبه تلاش برای تنش بیشتر است.»

محمّدعلی شفیعی: سبک‌بال‌ترین و بی‌سابقه‌ترین تهدیدات ایران، گزینۀ حمله نظامی به ایران را حذف کرده است

بعید است ترامپ و نتانیا‌هو نقش پلیس خوب و بد بازی کنند

کیانی در مورد اینکه چقدر احتمال دارد نتانیا‌هو و ترامپ، تقسیم کار کرده و نقش پلیس خوب و بد را بازی کنند، گفت: «به نظر این فرضیه قابل رد نیست، ولی الان شش‌ا‌ه‌د قابل اثباتی برای آن در دست نیست. حداقل در فضای آشکار و رسانه‌ای و سیاسی اسرائیل نمی‌بینم که بخواهند نقش پلیس بد را بازی کنند، چون خود نتانیا‌هو نیز تحت فشار داخلی برای ادامه حضور اسرایی صهیونیست در غزه قرار دارد و اینکه جنگ مسیری را باز نکرده که بتواند آن‌ها را آزاد کند؛ و هم به خاطر غافلگیری‌ها، تداوم آن بحران‌هایی که به دلیل غافلگیری اطلاعاتی طوفان الاقصی به وجود آمد و اختلافاتی را بین امنیت ملی اسرائیل ایجاد کرده است؛ مثل حذف رئیس شاپاک. الان واقعاً فضا و اجماع در اسرائیل به شکلی نیست که نتانیا‌هو نقش پلیس بد را بازی کند و ترامپ نقش پلیس خوب را. امکانش منفی نیست اما شواهد آن در فضای آشکار چندان موجود نیست.»

ترامپ برای بالانس در سیاست خارجی آمریکا مواضع نرم‌تری گرفت

ادبیات ترامپ در مورد ایران در گفت‌وگوی روز دوشنبه به وضوح تغییر کرده بود. کیانی این تغییر ادبیات را ناشی از موازنه‌سازی ترامپ با تیم خودش دانست و گفت: «این تغییر ادبیات ناشی از موازنه‌سازی با تیم خودش است. در تیم امنیتی ترامپ، عمدتاً رویکرد تقابلی و تهاجمی نسبت به ایران دارند؛ و عمدتاً هم گرایش‌های خیلی شدید سمپاتیک به اسرائیل دارند. یعنی کاملاً حامی جناح راست اسرائیل هستند؛ مطلقاً کوچک‌ترین روزنه‌ای برای نقد اسرائیل یا حمایت از فلسطین در این تیم وجود ندارد. حتی راحل ۲ دولتی هم مورد پذیرش اکثریت تیم ترامپ نیست. برای اینکه یک موازنه در سیاست دولت ترامپ نسبت به ایران به‌وجود بیاید، خودش باید یک رویکرد نرم‌تری اتخاذ کند که کمی از آن تندی بقیه اعضای تیم، مثل روبیو و پتر هگست، والتز و مواردی شبیه آن را تعدیل کند. برای ایجاد یک بالانس در مواضع سیاست خارجی آمریکا نسبت به ایران است که مواضع نرم‌تری را اتخاذ کرده است.»

نتانیا‌هو مجبور به رنمش مقابل ترامپ است

کیانی در مورد علت تغییر رفتار ترامپ با نتانیا‌هو هم گفت: «نتانیا‌هو در دوره ترامپ، کار سخت‌تری نسبت به دوره بایدن دارد. چون در دوره بایدن می‌گفت اگر بایدن با من راه نیاید، کنگره را دارم، حزب جمهوری خواه را دارم، جناح محافظه‌کار آمریکا را دارم. ولی در دوره ترامپ، اگر با ترامپ همراه نباشد، کسی را ندارد. یعنی مجبور است هر چه ترامپ اراده کند، نتانیا‌هو نرم نشان دهد. برخلاف دوره بایدن و اوباما که به اسرائیل می‌رفت و او‌با‌ما

بخشی از تغییر ادبیات ترامپ در مورد ایران ناشی از تضعیف جریان جنگ طلب کابینه است

شفیعی در پاسخ به این سؤال که چرخش ادبیات ترامپ با ایران چقدر در چهارچوب نمایش‌های او قرار می‌گیرد، گفت: «این را نمایش ترامپ نمی‌دانم و دقیقاً مخالف با نظر نتانیا‌هو است. در دولت ترامپ دو جریان در موضوع ایران وجود دارد؛ یک جریان مثل مشاور امنیت ملی، وزیر دفاع و امثال آن‌ها هستند که قابل به این که به‌دلیل حمله نظامی کرده و کار را تمام کنند، می‌تضعیف شده و مذاکره‌نیستند. یک جریان دیگر مثل ونس و دیگران قائل اند که مذاکره کنیم، اگر از طریق مذاکره به نتیجه‌رسیدیم، رسیدیم؛ اگر نرسیدیم، حمله نظامی کنیم. یعنی در هر حال گزینه حمله نظامی برای هر دو جریان مطرح است، ولی گروه دوم می‌گوید اول مذاکره. در حال حاضر به نظر من به خاطر بحث سبک‌بال گیت، که مخالف مذاکره هستند و مستقیماً گزینه نظامی کرده و کار را تمام کنند، کمی تضعیف شده و جریان مقابل، کمی توانسته تأثیرگذاری خودش را بر ترامپ بیشتر کند. برای همین الان، گزینه مذاکره، گزینه‌ای است که مطرح است. البته گرنه این نظامی برای این گروه هم مطرح است، ولی بعد از مذاکره. یعنی این‌جوری نیست که گویم برخی فقط مذاکره می‌خواهند و برخی فقط گزینه نظامی. این مراحل بعدی دارد. موضوع دیگری که

ایران به این خاطر مذاکره غیرمستقیم انجام می‌داد که مذاکرات بازگشت آمریکا به برجام مطرح بود و طبعاً آن مذاکرات می‌توانست در چهارچوب مذاکرات کمیسیون مشترک انجام شود و نیاز به برگزاری جلسه کمیسیون مشترک داشت و چون آمریکا از برجام خارج شده بود، جزء کمیسیون مشترک نبود. به همین خاطر ایران مذاکره مستقیم نمی‌کرد، اما بعد از آنکه آقای عراقچی جدا از برجام در تابستان سال گذشته عقب نشستند و آقای لاریجانی هم همین اقدام را انجام دادند. مذاکره مستقیم به همین معنا مفید نبود، اما بعد از دیدن تجربه زلنسکی و تجربه انگلستان، اینکه چه راهی پیدا کنیم که وجه نمایشی مذاکرات را به دلایل عمل گرایانه تضعیف کنیم، نه به‌خاطر ناراحتی از مسائل ایدئولوژیک یا موارد دیگر، تبدیل به موضوع مهمی شد، همان فرمت عمان که در طول دوره شهید رئیسی انجام شد و شکلی از مذاکره غیرمستقیم بود که با حضور همزمان طرفین در عمان انجام می‌شد، مدلی کاملاً مفید است به این معنی که وجه نمایشی مذاکرات را کم می‌کند وقاب‌های نمایشی دوتفره را که کاملاً به ضرر مذاکران، کاهش می‌دهد. از طرف دیگر کاملاً سابقه هم دارد، ضمناً باید توجه کنیم بازگشت آمریکا به مذاکرات عمان، برای طرف ایرانی یک گام به عقب حساب نمی‌شود، به این خاطر که ایران فرمت مذاکرات عمان را هرگز ترک نکرده، حتی در دولت چهاردهم هم بعد از سابقه مذاکرات عمان، در دولت سیزدهم آقای عراقچی در پاییز ۱۴۰۳ مصاحبه کردند و گفتند آمادگی داریم به آن فرمت برگردیم. این پاسخ به این حقیقت بود که طرف آمریکایی آن فرمت را ترک کرده بود و الان بعد از آنکه آمریکایی‌ها راه‌حلال‌های متفاوتی را مورد سنجش قرار دادند که نقطه اوج آن ارسال نامه به وسیله طرف اماراتی به ایران بود. با توجه به اینکه هر دو طرف هم می‌خواستند روس‌ها در این مورد ذی‌مدخل نباشند، نه همین مدل قبلی بازگشتند، این نه عقب‌نشینی برای طرف ایرانی است، نه غیر مستقیم بودن مذاکرات، نتایج مذاکرات را تضعیف می‌کند. از قضا اگر عمل‌گرا و نتیجه‌گرا و علاقه‌مند باشیم که مذاکرات به نتیجه برسد، راه

محمّدعلی شفیعی: سبک‌بال‌ترین و بی‌سابقه‌ترین تهدیدات ایران، گزینۀ حمله نظامی به ایران را حذف کرده است

احسان کیانی: تغییر ادبیات ترامپ در مورد ایران، موازنه سازی با تیمش

شرایطی که نتوانسته در جنگ غزه و جنگ اوکراین دستاوردی کسب کند و از طرفی مهار چین هم امر طولانی مدت است و نمی‌تواند در کوتاه مدت از آن دستاوری بسازد، به این رو آورده که بتواند از پرونده ایران برای خود دستاوردی در کوتاه‌مدت فراهم کند. منظور از کوتاه‌مدت، حداقل در کمتر از ۶ ماه آینده است. به همین خاطر، احتمالاً در بازه سه‌ماهه آینده شاهد تنش نظامی نباشیم یا احتمال آن خیلی کم است که مثلاً در دو تا سه ماه آینده به درگیری برسیم. چون فعلاً تمایل نداید مسیر را مسدود کند. دلایلش هم این است که گمان دارد فعلاً می‌تواند با اروپایی‌ها بر سر ایران نزدیک شود و اجماعی بین خودش و اروپایی‌ها به‌وجود بیاورد. الان اروپایی‌ها هم تمایل ندارند که وارد فاز تقابل نظامی شوند. احساس می‌کنند شاید نتوانند ایران را راضی کنند که امتیازات بیشتری در چهارچوب برجام بدهد، در ازای اینکه مکانیسم مانده فعال نشود.»

در حال حاضر سه گزینه و شرایط برای مذاکره با ایران مطرح است. احسان کیانی این گزینه‌ها را این‌طور توضیح داد: «ما الان سه حالت داریم که بنا آن مواجه هستیم. یک حالت آن است که آن‌ها تمایل دارند ماشه فعال شود، که این مورد قبول ما نیست. حالت دوم؛ ما تمایل داریم که هیچ مکانیسم ماشه‌ای فعال نشود، که این مورد قبول آن‌ها نیست. حالت سومی وجود دارد که شاید ما بپذیریم مکانیسم ماشه تداوم پیدا کند اما فعال نشود و در ازای آن امتیازاتی که مدنظر ماست را بگیریم. که حالت پنچپه‌ای است. اینکه بپذیریم شمشیر داموکلوس بالای سر ایران باقی بماند و در ازای آن چه چیزی بگیریم که ارزشش را داشته باشد، واقعاً امری فنی و پیچیده است.»

لزم ابتکار دیپلماتیک برای مواجهه با تهدیدات فعال ترامپ

ترامپ البته در حالی گزینه مذاکره با ایران را روی میز گذاشته که همچنان تهدیدات فعالی در مورد ایران وجود دارد. کیانی در مورد معنای این رفتار و پاسخ لازم ایران گفت: «ترامپ در کنار این، تهدیدات فعالی را هم نمایش می‌دهد (و شاید صرفاً نمایش هم نباشد و واقعاً تهدید جدی باشد)، مثلاً استقرار سامانه‌های پدافندی در آسیا یا تقویت پدافند اسرائیل، نشان می‌دهد که او می‌خواهد به ایران بگوید من هم مشت برای ضربه دارم، هم مشتم برای مذاکره باز است. در اینجا لازم است که ایران هم تنها با تهدید مذاکره پیش نرود، باید ابتکار دیپلماتیکی داشته باشد که به طرف مقابل بگوید نیازی به اقدام نظامی ندار؛ باید تهدید معتبر هم داشته باشید که به او بگوید نباید به اقدام نظامی متوسل شوید، چون اگر چنین کاری کنید، ضربه جدی خواهید خورد. همه این‌ها در کنار هم قرار می‌گیرد که بتواند مسیر ما را برای مذاکره باز کند.»

محمّدعلی شفیعی: سبک‌بال‌ترین و بی‌سابقه‌ترین تهدیدات ایران، گزینۀ حمله نظامی به ایران را حذف کرده است

محمّدعلی شفیعی: سبک‌بال گیت، موضوع یمن و تهدیدات ایران، گزینه حمله نظامی به ایران را حذف کرده است

و حالا ترکیه با حمایت آن‌ها موفق شده که این کار را انجام دهد. من این برداشت را دارم و این را در مقابله با نفوذ ایران می‌بینم. اگر بخواهیم این موضوع را در پازل بزرگ‌تر ببینیم، به‌طور کلی تلاش ترامپ این است که نفوذ ایران در منطقه، در همه بخش‌های آن کاهش پیدا کند. این راه‌هم در قالب این پازل، موفقیت‌آمیز برای خودش تلقسی می‌کند یعنی این اتفاق را مثبت می‌بیند. برای همین هم با حضور رژیم در بحث سوریه خیلی موافق نیست و دوست دارد ترکیه آنجا بقی بماند. چون می‌داند اگر احیاناً رژیم خواهد وارد سوریه شود یا دست ترکیه را آنجا کوتاه کند، احتمالاً نفوذ ایران دوباره افزایش پیدا می‌کند.»

ایده لیسی سازی ایران از اتاق فکرهای صهیونیستی بیرون آمده است

یکی از موضوعاتی که در این دیدار مطرح بود، بحث ایران است که اگر در چهارچوب بزرگ‌تر نگاه کنیم، هم بحث یمن مطرح است که در واقع باید کنترل شود، چون آن را یکی از بال‌های قدرت ایران می‌دانند و هم اینکه چگونه با خود ایران مقابله شود. در بحث مذاکرات هسته‌ای هم یک تعبیری از دیروز مطرح شد. ال‌گوی که نتانیا‌هو برای ترامپ در مورد ایران طراحی کرده، الگوی لیبی است. این موضوع وقتی هم‌زمان می‌شود با مصاحبه یکی از سناتورهای اردش جمهوری خواه که او هم دقیقاً تعبیر لیبی را برای ایران به کار برد، نشان‌دهنده هماهنگی و همکاری است. می‌توان گفت ضعیف‌تاً لایه رژیم صهیونیستی در آمریکا، به نمایندگی از دولت اسرائیل، مرتب با سناتور‌ها جلسه‌دار. این نشان می‌دهد این یک طرح فکر شده است، نه یک طرح خام. این شکل لیبی‌سازی علیه برنامه هسته‌ای ایران ادب‌بال خواهند کرد. این در آستانه مذاکرات بودن آن اهمیت دارد. اما اگر فقط بخواهیم به مصاحبه‌های ترامپ اکتفا کنیم، ضدو تقیض است. چیزی که در محارثش می‌گوید این است که «ما می‌خواهیم ایران به هیچ عنوان به برنامه هسته‌ای نظامی یا بمب هسته‌ای دست پیدا نکند.» در بعضی از مصاحبه‌هایش به کل برنامه هسته‌ای اشاره می‌کند و در بعضی فقط برنامه هسته‌ای نظامی را. اما چیزی که در دستاوند آن‌ها مهم‌تأثیرگذار از ترامپ می‌بینیم، خیلی گسترده است. یعنی آن نگاه «لیبی شدن ایران» یعنی به‌طور کامل برنامه هسته‌ای

برخلاف ادعای که ترامپ مطرح کرده، ایران ایده گفت‌وگوی غیرمستقیم از کانال‌اعمان را مطرح کرد و موضوعی که برای ایران اتفاقی مثبت است؛ چراکه آمریکا را مجبور کرد، دوباره به فرمت قبلی مذاکره باز گردد. این اقدام معنادار ایران اما زمانی می‌تواند به دستاورد دیپلماتیک منجر شود که فارغ از فرمت، ایده مشخصی نیز برای آن طراحی شود. برای تحلیل رفتار ایران و ترامپ در مورد شروع مذاکرات، با مجید شاکی، تحلیلگر دیپلماسی اقتصادی، گفت‌وگو کردیم که در ادامه متن آن را از نظر می‌گذرانید.

قاب‌های نمایشی دوتفره به ضرر مذاکره است

شاکی شروع مذاکره غیرمستقیم با آمریکا را معنادار دانست و گفت: «با تأکید بر اینکه محتوای مذاکره مهم‌تر از فرمت مذاکره است و همچنین این موضوع که مذاکره‌ای خوب است که اجزایش برای به نتیجه رسیدن ساخته شده باشند. هم شکست مذاکره هم پیروزی مذاکره هر دو می‌تواند نتیجه‌بخش باشد اما سنگ معیار منافع ملی است. می‌توان گفت مذاکره غیرمستقیم به‌نحوی که برای روز شنبه مطرح شده به منافع ایران نزدیک‌تر است. اشکالی در مدل مذاکره ترامپ – که به‌صورت واضح هم در مصاحبه با زلنسکی، هم در مذاکرات دیگرش مثل مذاکره با ک‌یر استامر، نخست‌وزیر انگلیس و دیگر مذاکراتش نشان داده – این است که علاقه به وجه نمایشی مذاکره کمکی به مذاکره نمی‌کند، مذاکره را عقب می‌برد. چه در موضوع اوکراین که واقعاً در مذاکرات سکنه دوهفته‌ای ایجاد کرد، فارغ از آنکه بازنده مذاکره مستقیم، اوکراین بود، چه مدل انگلیسی‌ها که به‌هر حال ناچار شدند، از تبعات مذاکره مستقیم برای مذاکره اصلی خود که پشت درهای بسته در مورد پیمان تجاری آمریکا و انگلیس انجام می‌شد، بگذرند، به این خاطر که می‌خواستند قبیل از اعلام تعرفه‌های ترامپ مذاکرات را به نتیجه‌ای برسانند. در هر دو حالت، به‌هیچ‌وجه نمی‌توان گفت که گفت‌وگوی مستقیم با ترامپ کمکی به پیشبرد مذاکرات کرده است. فلذا تأکید ایران به مذاکره غیرمستقیم معنادار است. قبل از این

محمّدعلی شفیعی: سبک‌بال‌ترین و بی‌سابقه‌ترین تهدیدات ایران، گزینۀ حمله نظامی به ایران را حذف کرده است

ترامپ در دیدار روز دوشنبه با نتانیا‌هو، مواضعی تقریباً در تقابل با برخی خواسته‌های رژیم صهیونیستی مطرح کرد. چرخش ادبیات او به سمت ادبیات دیپلماتیک در مورد ایران و مطرح کردن شروع مذاکرات، بخش مهمی از صحبت‌های ترامپ بود. اما یک سمدت دیگر این ماجرا این است که آیا واقعاً ترامپ به دنبال مذاکره با ایران است یا به دنبال تکرار نمایش رسانه‌ای است و در نقطه مقابل رفتار ایران باید چه باشد؟ برای بررسی بیشتر محتوای گفت‌وگوهای روز دوشنبه با احسان کیانی، پژوهشگر مسائل بین‌الملل گفت‌وگو کردیم که در ادامه متن را از نظر می‌گذرانید.

ترامپ می‌خواست گریه رادم حمله بکشد

احسان کیانی در تحلیل گفت‌وگوی روز دوشنبه ترامپ و نتانیا‌هو، مطرح شدن موضوع مذاکره با ایران در این جلسه را رفتار تعدمی ترامپ دانست و گفت: «به نظر می‌رسد ترامپ عا‌مدانه در حضور نتانیا‌هو گفت که ما با ایران در حال مذاکره هستیم، تا به‌قول معروف گریه رادم حمله بکشد. هدفش این بود که نتانیا‌هو و جناح راست حاکم بر اسرائیل از حالا وارد فاز مدخله و تأثیرگذاری بر تصمیم آمریکا نشوند و اجازه بدهند مسیر دیپلماسی، آن‌طور که تیم ترامپ مدنظر دارد، بچکری شود. دلیل اینکه در شرایط فعلی تمایل وجود دارد این مسیر طی شود این است که هنوز در درون کابینه ترامپ اجماع نظری برای مواجهه با ایران وجود ندارد. یعنی بین اعضا و کارکنان تیم سیاست خارجی و امنیت ملی او اختلافاتی هست. یک طرف، جناحی مثل ویتکاف و تاکسی گاباز هستند که معتقدند بهتر است رویکرد تعامل جویانه‌ای داشته باشیم و امکان توافق وجود دارد. طرف دیگر، شخصیت‌هایی مثل روبیو والتز هستند که رویکردی رادیکال‌تر و تهاجمی‌تر نسبت به ایران دارند و معتقدند با رویکرد تقابلی می‌توانند ایران را وادار به تسلیم کنند. دلیل اینکه هنوز اجماعی در تیم سیاست خارجی ترامپ شکل نگرفته، آن است که هم مسیر دیپلماسی باز است و هم ترامپ تمایل ندارد که در این مقطع اسرائیل بر اراده و تصمیم آمریکا اعمال نفوذ کند.»

رئیس جمهور آمریکا به دستاورد مذاکره با ایران نیاز دارد

کیانی در خصوص اینکه تمایل مذاکره با ایران، برای خرید زمان توسط نتانیا‌هو انجام می‌شود هم توضیح داد: «به نظر می‌رسد که فعلاً ما بیشتر به سه زمان نیاز داریم تا آمریکا. اما آمریکا (یا به‌طور خاص دولت ترامپ و شخص او) نیاز به ارانه یک دستاورد در یک حوزه خاص دارد. دلایلش این است که در باره جنگ غزه ادعا کرد آن را تمام کرده، اما اسرائیل آتش‌بس را نقض کرد و دوباره جنگ را شروع کرد. همچنین، ادعا کرد که جنگ اوکراین را تمام خواهد کرد، اما بعد از تنش با زلنسکی، پوتین زیر بار نرفت و گفت که پیشنهاد آمریکا برای پایان جنگ برای او پذیرفتنی نیست. ترامپ در

محمّدعلی شفیعی: سبک‌بال‌ترین و بی‌سابقه‌ترین تهدیدات ایران، گزینۀ حمله نظامی به ایران را حذف کرده است

محمّدعلی شفیعی: سبک‌بال گیت، موضوع یمن و تهدیدات ایران، گزینه حمله نظامی به ایران را حذف کرده است

شرایط منطقه‌ای، تهدیدات ایران و تضعیف جریان جنگ‌طلب کابینه ترامپ بعد از ماجرای سبک‌بال‌گیت باعث شد تا رفتار رئیس جمهور آمریکا در مورد ایران، چرخشی محسوس داشته باشد و به سمت ادبیات دیپلماتیک حرکت کند. البته نتانیا‌هو در این جلسه ایده لیسی سازی ایران را مطرح کرد که پیش از آن توسط یکی از سناتورهای آمریکایی هم مطرح شده بود. برای بررسی بیشتر رفتار ترامپ در مورد ایران رژیم صهیونیستی با محمدعلی شفیعی، کارشناس مسائل آمریکا گفت‌وگو کردیم که در ادامه متن آن را از نظر می‌گذرانید.

دفاع ترامپ از ترکیه در راستای پروژه کاهش نفوذ ایران در سوریه بود

شفیعی در تحلیل محتوای کلی گفت‌وگو میان نتانیا‌هو و ترامپ به شکست بزرگ او برای حذف تعرفه‌های آمریکا اشاره کرد و گفت: «در موضوع تعرفه‌ها، احتمالاً حداقل در کوتاه‌مدت، ترامپ برای کشور‌ها نشان‌اقتال نخواهد شد. روی رژیم صهیونیستی هم به همین صورت باقی می‌ماند یعنی فرقی نمی‌کند. از این نظر که یکی از اهداف اصلی سفر نتانیا‌هو موضوع تعرفه‌ها بوده، می‌توان گفت در این موضوع موفق نبود یعنی در واقع شکست خورد. در مورد ترکیه هم یکی از نگاه‌های کلی ترامپ این است که – و این را دوسه بار هم در سخنرانی‌های مختلف و حتی در مسئله روسیه هم همین را گفته است – تغییر تقریباً مشابهی را هم درباره ترکیه به کار برده است و آن این بوده که کشوری که موفق شده سرزمینش را توسعه بدهد و گسترده‌تر کند، به‌قولی «خوب کرده دیگر، دستش درد نکند و نوش جان!» یا تعبیری در همین حدود. یعنی موفقیتی که به‌دست آورده را باید حفظ کند. در مورد روسیه هم همین را گفت، در مورد اوکراین که روسیه موفق شده در جنگ پیروز شود. در مورد ترکیه هم همین تعبیر را ادیروز به کار برده بود یعنی به اردوغان در باب این پیروزی که ترامپ استسش را «پیروزی» گذاشته است، گفت، برداشت خودم این است که منظورش شکست یا کاهش نفوذ ایران در سوریه است. چون ترامپ می‌بیند الان ایران در سوریه دست‌یابین‌تری دارد و ترکیه دست بالاتر را. این همان چیزی است که سال‌ها آمریکایی‌ها دنبال آن بودند، یعنی کاهش نفوذ ایران که موفق نشده بودند